

1.16 VOINKO SAADA KIRJASTOKORTIN?

SANASTO JA RAKENTEET

Tuokio on jatkoa 016 Kirjastossa voi lukea -tuokiolle. Tuokiossa kerrataan myös numerot ja harjoitellaan yhteystietojen kertomista.

Voinko...

saada kirjastokortin?

saada apua?

lainata?

palauttaa?

käyttää tietokonetta?

tulostaa?

kopioida?

Voinko saada kirjastokortin?

Saanko henkilöllisyystodistuksen?

Mikä on sinun osoite/puhelinnumero/sähköposti?

Minun osoite/puhelinnumero/sähköposti on...

Tuokion voi pitää kirjastossa ja lisätä sanoja kirjaston tarjonnan mukaan. Tällöin voi esitellä lainaus- ja palautusautomaatin, lainauskuitin ja eräpäivän.

TARVIKKEET

- maalarinteippiä ja tusseja nimilappuja varten
- sanastomonisteet tulostettuna
- opetuskuvat

1. kirjasto 2. kirjastovirkailija
3. saada kirjastokortin 4. lainata 5. palauttaa
6. tulostaa 7. kopioida 8. käyttää tietokonetta
9. saada apua 10. henkilöllisyystodistus
11. sähköposti 12. osoite 13. puhelinnumero
14. allekirjoitus

- liitteiden 1 ja 2 henkilöllisyystodistuksia ja kirjastokortteja kopioituna jokaiselle
- liitteen 3 yhteystietokortteja jokaiselle oppijalle

Jos tuokiossa käytetään muita sanoja lähikirjaston tarjonnasta, otetaan tuokioon mukaan esineitä ja/tai kuvia niistä.

TUOKION KULKU

Tuokion aloitus ja tavoitteet

Ohjaaja ja apuohjaaja tervehtivät oppijoita: *"Tervetuloa, mukava nähdä!"*

Istutaan piiriin ja esittäytyään. Ohjaaja osoittaa itseään ja kertoo nimensä: *"Minä olen..."*. Apuohjaaja tekee samoin ja osoittaa sen jälkeen vuoron piirissä seuraavana olevalle oppijalle. Kaikki esittäytyvät samalla tavalla. Jos ryhmäläiset eivät ole toisilleen tuttuja, tehdään nimilaput maalarinteipistä.

Ohjaaja sanoo: *"Tänään opimme kysymään **Voinko saada kirjastokortin?**"* ja näyttää samalla saada kirjastokortin - kuvaa.

Sanaston mallinnus

Tässä tuokiossa sanasto ja fraasit mallinnetaan ja harjoitellaan kahdessa eri osassa: Ensin harjoitellaan yleisesti kirjaston toimintaan liittyvät sanat ja fraasit ja sen jälkeen kirjastokortin hankkimiseen liittyvä sanasto ja dialogi.

Ohjaaja näyttää yksitellen opetuskuvat 1-9 ja sanoo kuvan sanan selkeästi ääneen. Toisella kerralla ohjaaja näyttää yhden kuvan kerrallaan apuohjaajalle, joka sanoo kuvan sanan. Ohjaaja pyytää käsieleillä oppijoita toistamaan. Toistetaan kaikki sanat vielä kerran: ohjaaja näyttää kuvan, sanoo sanan ja oppijat toistavat.

Puhuvan sanakirjan mallinnus:

Ohjaaja esittelee sanakirjan: *"Tässä on... Hän auttaa"*. Apuohjaaja asettuu seisomaan ohjaajan taakse takaviistoon kämmen ojennettuna. Ohjaaja ottaa yhden kuvan ja sanoo siinä olevan sanan. Toisen kuvan kohdalla ohjaaja esittää, ettei hän muistakaan sanaa. Ohjaaja koskettaa apuohjaajan (sanakirjan) kättä ja sanakirja sanoo oikean sanan, jonka ohjaaja toistaa. Näytetään vielä kerran.

Sanaston harjoittelu

Ohjaaja laittaa kaikki äsken harjoitellut kuvat 1-9 pinoon. Hän näyttää päällimmäistä kuvaa oppijoille ja sanoo kuvassa olevan sanan, oppijat toistavat. Ohjaaja laittaa kuvan pinon alimmaiseksi ja ojentaa pinon apuohjaajalle. Apuohjaaja näyttää päällimmäistä kuvaa oppijoille ja sanoo kuvassa olevan sanan ja oppijat toistavat. Apuohjaaja siirtää sitten kuvan alimmaiseksi. Apuohjaaja ojentaa pinon piirissä seuraavana olevalle oppijalle ja asettuu itse sanakirjaksi takaviistoon vuorossa olevaan oppijaan nähden.

Dialogin mallinnus ja harjoittelu: Voinko saada apua?

Ohjaaja sanoo *"Voinko?"*, hän kysyy saman uudelleen, apuohjaaja toistaa ensin, oppijat toistavat sitten. Ohjaaja näyttää kortit 3-9 yksitellen kysyen *"Voinko saada kirjastokortin / lainata / palauttaa / käyttää tietokonetta / kopioida / tulostaa / saada apua?"*. Ohjaaja näyttää kuvat uudelleen kysyen niin, että apuohjaaja toistaa ensin, jonka jälkeen oppijat toistavat.

Apuohjaaja ottaa kuvat 3-9 pinoon. Ohjaaja osoittaa itseään ja näyttää kuvaa 2 sanoen *"Minä olen kirjastovirkailija"*. Ohjaaja kysyy apuohjaajalta *"Voinko auttaa?"*, oppijat toistavat. Apuohjaaja vastaa kysymällä pinon päällimmäisen kuvan mukaisen kysymyksen. Apuohjaaja laittaa kysymänsä kuvan pinon alimmaiseksi, ojentaa pinon piirissä seuraavana olevalle oppijalle ja siirtyy piiriin taakse puhuvaksi sanakirjaksi. Ohjaaja kysyy vuorossa seuraavana olevalta oppijalta *"Voinko auttaa?"*. Oppija vastaa oman kuvansa mukaisesti, siirtää kuvansa alimmaiseksi ja kysyy seuraavalta *"Voinko auttaa?"*. Käydään läpi koko kierros. Toisella kierroksella voidaan sekoittaa kuvien järjestystä.

Sanaston mallinnus ja harjoittelu 2

Opetuskuvat 10-14 käydään läpi samalla tavalla kuin kuvien 1-9 harjoittelu tuokion alussa.

Dialogin mallinnus: Voinko saada kirjastokortin?

Jos kaikki oppijat osaavat lukea, mallintakaa dialogi version 1 mukaan. Jos mukana on yksikin lukutaidoton oppija, tai edes luulette niin, toimikaa version 2 mukaan.

Versio 1: Ohjaaja antaa apuohjaajalle ja oppijoille liitteen 3 yhteystietolomakkeen sekä apuohjaajalle saada kirjastokortin -kuvan ja ottaa itse henkilöllisyystodistus-, sähköposti-, osoite- ja puhelinnumero-kuvat. Apuohjaaja kysyy ohjaajalta kuvaansa näyttäen *"Voinko saada kirjastokortin?"*, oppijat toistavat kysymyksen. Ohjaaja vastaa *"Joo, saanko henkilöllisyystodistuksen?"*, ja näyttää samalla henkilöllisyystodistus-kuvaa. Apuohjaaja ojentaa liitteen 1 henkilöllisyystodistuksen ohjaajalle ja sanoo *"Tässä"*. Ohjaaja kysyy apuohjaajalta seuraavan kysymyksen *"Mikä on sinun osoite?"*, johon apuohjaaja vastaa ensin *"Minun osoite on"*, oppijat toistavat, ja sen jälkeen apuohjaaja vastaa toisen kerran *"Minun osoite on..."* ja täydentää osoitteen yhteystietolomakkeen tiedoilla. Tehdään samoin loppujen kysymysten (*"Mikä on sinun sähköposti /puhelinnumero?"*) kanssa. Harjoitellaan kysymykset ja vastaukset muutamaan kertaan.

Versio 2: Toimitaan aivan samoin kuin versiossa 1, mutta sen sijaan, että apuohjaaja lukisi yhteystietonsa, hän näyttää yhteystietolomakettaan ohjaajalle ja sanoo *"osoite"*. Ohjaaja sanoo tiedon ääneen, jonka jälkeen apuohjaaja toistaa kuulemansa *"Minun osoite on..."*. Käydään näin läpi kaikki kohdat, tarvittaessa myös toisen kerran.

Dialogin harjoittelu

Toimitaan version 1 tai version 2 mukaan.

Ohjaaja näyttää apuohjaajalle saada kirjastokortin -kuvaa ja kehottaa apuohjaajaa kysymään sanomalla *"Kysy!"*. Apuohjaaja kysyy ohjaajalta *"Voinko saada kirjastokortin?"*. Tämän jälkeen ohjaaja näyttää jotain kuvista 10-13 ja kysyy apuohjaajalta kuvaan liittyvän kysymyksen, johon apuohjaaja vastaa. Apuohjaaja siirtyy puhuvaksi sanakirjaksi. Ohjaaja näyttää piiriin ensimmäiselle oppijalle saada kirjastokortin -kuvaa ja kehottaa tätä *"Kysy!"*. Oppijan kysyttyä kysymyksen ohjaaja kysyy tältä jonkin edellä kysytyistä kysymyksistä samalla kysymykseen liittyvää korttia näyttäen. Ohjaaja näyttää vastauksen saatuaan saada kirjastokortin -kuvaa seuraavalle oppijalle, kehottaa tätä *"Kysy!"* ja kysyy tältä toisen kysymyksen samalla kysymykseen liittyvää kuvaa näyttäen. Mennään koko kierros läpi.

Dialogin mallinnus: Minun osoite on...

Toimitaan version 1 tai 2 mukaisesti.

Ohjaaja asettuu istumaan pöydän taakse. Hän näyttää ensin kirjasto-kuvaa ja sanoo *"kirjasto"* ja sitten kirjaston työntekijä -kuvaa ja sanoo *"kirjastovirkailija"*. Oppijat toistavat sanat. Apuohjaaja menee ohjaajan luo. Ohjaaja kysyy apuohjaajalta *"Voinko auttaa?"*, johon apuohjaaja vastaa näyttäen saada kirjastokortin -kuvaa ja kysyen *"Voinko saada kirjastokortin?"*. Oppijat toistavat kysymyksen. Ohjaaja vastaa *"Joo, saanko henkilöllisyystodistuksen?"* ja apuohjaaja ojentaa henkilöllisyystodistuksen sanoen *"Tässä"*. Sitten ohjaaja kysyy myös edellä harjoitellut kysymykset, joihin apuohjaaja vastaa joko version 1 tai 2 mukaisesti. Kun keskustelu on valmis, ohjaaja ojentaa apuohjaajalle liitteen 2 kirjastokortin ja sanoo *"Ole hyvä! Tässä on kirjastokortti"*. Sitten ohjaaja näyttää kuvaa 14 ja osoittaa kirjastokorttia: *"Tähän allekirjoitus"*. Apuohjaaja allekirjoittaa kirjastokortin.

Dialogin harjoittelu

Toimitaan version 1 tai 2 mukaisesti.

Oppijoilla on liitteiden 1 ja 3 henkilöllisyystodistukset ja yhteystietolomake. Oppijat käyvät vuorotellen ohjaajan luona hakemassa kirjastokorttia ja käydä mallinnetun keskustelun. Ohjaaja voi näyttää kysymyksen tukena osoite-/sähköposti-/puhelinumero-kuvia. Apuohjaaja toimii puhuvana sanakirjana. Jos oppijoita on paljon, voivat ohjaaja ja apuohjaaja toimia molemmat kirjastovirkailijoina ja harjoitus tehdään kahdessa ryhmässä. Voidaan tehdä useampi kierros. Harjoituksen lopuksi kerätään liitteet pois.

Tuokion lopetus

Jaa oppijoille sanastomonisteet. Toistakaa monisteiden sanat ja fraasit vielä kerran. Kiitä ja kehu oppijoita: *"Hienoa, hyvin tehty! Nähdään ensi kerralla! Hei hei!"*